

РІШЕННЯ № 6

«Про закриття дисциплінарної справи»

1 червня 2022 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати — Павліченка О.І., членів палати – Бірюкова А.О., Бравермана В.О., Ковальова Ю.В., Кричуна Ю.А., Майнард Н.О., Шолух С.Г. та Звіздуна А.М., який який не брав участь у голосуванні на підставі абз. 2 ч. 2 ст. 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Ради адвокатів Кіровоградської області № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

14 січня 2022 року до КДКА Кіровоградської області надійшла скарга **ОСОБА_2** (далі по тексту — також “скаржник”) на неналежну поведінку адвоката **ОСОБА_1** (далі — також “адвокат”), яка виразилася в його участі у судовому розгляді цивільної справи без повноважень на представництво та порушенні професійних обов’язків щодо інформування клієнта про результати виконання доручення і несвоечасності подання апеляційної скарги на судові рішення.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області за № 4 від 05.05.2022 р. стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу у частині відомостей про неналежне виконання професійних обов’язків щодо інформування клієнта про хід і результати виконання доручення, порушення строку подання апеляційної скарги на судові рішення.

Заслухавши у засіданні палати скаржника, дослідивши матеріали справи, дисциплінарною палатою встановлено наступне.

Зміст скарги

Як зазначає скаржник, у березні 2018 року він звернувся до адвоката з проханням про надання правової допомоги з питань приватизації квартири під № <...> в будинку під № <...> на вулиці <...> в місті <...>.

У травні 2021 року в ЖЕКУ м. Кропивницького скаржник дізнався, що був виписаний із квартири на підставі рішення Кіровського районного суду міста Кіровограда у справі № <...> за позовом **ОСОБА_3** про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням.

У серпні 2021 року, ознайомившись зі справою, скаржник встановив, що рішення суду було ухвалено 06.06.2019 р.; участь у справі брав адвокат **ОСОБА_1**, який був обізнаний із датою судового розгляду, проте у засідання не з'явився, та подав апеляційну скаргу лише 24.12.2020 р.

Ухвалою Кропивницького апеляційного суду від 16.01.2021 року у поновленні строку на апеляційне оскарження було відмовлено.

Скаржник вважає, що адвокат **ОСОБА_1** порушив присягу адвоката, правила адвокатської етики та належним чином не виконав свої професійні обов'язки, чим завдав шкоди, яка виражається у позбавленні права користування нерухомим майном, приховуванні судової справи, а також приниженні авторитету адвокатури в цілому.

У скарзі ставиться питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та застосування стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком до одного року.

У засіданні палати скаржник надав пояснення, підтвердивши свої доводи, наведені у скарзі; заявив клопотання про отримання пояснень від свідка **ОСОБА_4**.

Адвокат **ОСОБА_1** на засідання палати не з'явився; про дату, час та місце розгляду справи був повідомлений належним чином.

Позиція адвоката

У письмових поясненнях, наданих під час перевірки, адвокат зазначив, що у лютому 2018 року його знайомий **ОСОБА_5** повідомив, що **ОСОБА_2**, який здає йому в оренду земельну ділянку (пай), звернувся із проханням надати рекомендації щодо юриста для отримання правової допомоги під час приватизації житла, отриманого у 1987 році.

Упродовж спільної зустрічі із **ОСОБА_5** та **ОСОБА_2** останній повідомив, що після припинення стосунків зі своєю дружиною у вказаній квартирі він не проживав близько десяти років; зареєстрований у цій квартирі разом із нею та її онуком, бажає цю квартиру приватизувати.

Адвокат повідомив **ОСОБА_2**, що для оформлення та отримання відповідних документів потрібні кошти, а також необхідно оформити нотаріально посвідчену довіреність на представництво у приватних та державних установах.

Після отримання від **ОСОБА_2** необхідних документів адвокат розпочав роботу із юридичного супроводу приватизації квартири.

Через певний час він (адвокат) зателефонував **ОСОБА_5**, попросивши передати **ОСОБА_2**, що по згаданій вище квартирі існують судові провадження, і йому разом із **ОСОБА_2** потрібно прибути до нього в офіс для узгодження подальших дій та правової позиції. При зустрічі він їм повідомив, що в Кіровському районному суді міста Кіровограда наявне судове провадження за позовом **ОСОБА_3** до

ОСОБА_2 про визнання його таким, що втратив право користування житловим приміщенням. Також повідомив **ОСОБА_2**, що колишня дружина нещодавно померла, а її онук займається приватизацією даної квартири, сплативши заборгованість за комунальні послуги.

ОСОБА_2 запропонував адвокату **ОСОБА_1** представляти його інтереси у суді; твердження скаржника про те, що він не укладав договір про правову допомогу, як стверджує адвокат, не відповідає дійсності.

Приблизно двічі на місяць адвокат зустрічався із **ОСОБА_5** та надавав йому інформацію про хід даного судового провадження; **ОСОБА_5**, у свою чергу, відразу повідомляв про це **ОСОБА_2** при особистій зустрічі чи по мобільному зв'язку.

Як зазначає адвокат, у червні 2019 року він повідомив **ОСОБА_5**, що судові рішення по спірній квартирі ухвалені не на користь **ОСОБА_2**, потрібно подавати апеляційну скаргу в місячний строк, сплатити судовий збір, про що у його присутності було повідомлено **ОСОБА_2**, який відповів, що подумає.

Адвокат зазначив, що нагадував **ОСОБА_5** про те, що потрібно сплатити судовий збір в сумі приблизно 1 500,00 грн., та що **ОСОБА_2** має отримати рішення суду особисто в канцелярії суду, подавши відповідну заяву. Він на цьому акцентував увагу, так як на його думку, кореспонденція **ОСОБА_2** надсилається на адресу спірної квартири. Таку інформацію він щотижня надавав **ОСОБА_5**, а останній, у свою чергу, повідомляв його, що передавав її **ОСОБА_2**, але остаточної відповіді не отримувал.

Через деякий час, як пояснює адвокат, він повідомив **ОСОБА_5**, що строки подання апеляційної скарги сплинули, і їх потрібно поновлювати, але до даного часу немає мотивованої та чіткої відповіді на це питання від **ОСОБА_2**, та ним не сплачено судового збору. У подальшому (точної дати не пам'ятає) **ОСОБА_5** попросив адвоката самому сплатити судовий збір та зазначив, що кошти він поверне особисто. Після чого, приблизно в грудні 2020 року **ОСОБА_2** повідомив через **ОСОБА_5** про своє рішення подавати апеляцію. Наголошує на тому, що він через **ОСОБА_5** передавав інформацію **ОСОБА_2** щодо можливих негативних наслідків подачі апеляційної скарги поза межами строків, визначених законом.

Приблизно наприкінці січня 2021 року адвокат повідомив **ОСОБА_5**, що апеляційний суд відмовив у поновленні пропущеного строку на апеляційне оскарження, та за дорученням **ОСОБА_2**, переданим через **ОСОБА_5**, подав касаційну скаргу, але у відкритті касаційного провадження також було відмовлено.

У подальшому в офісі адвоката неодноразово проводилися зустрічі за участю **ОСОБА_5**, **ОСОБА_2**, його зятя - **ОСОБА_4**. Під час спілкування адвокат довів повну інформацію про хід справи в суді, надав документи, які містилися в матеріалах судової справи, проінформував про дії, які були ним вчинені щодо оформлення приватизації житла. Будь-яких претензій до нього з боку **ОСОБА_2** висловлено не було.

Пояснення свідка

ОСОБА_4 на засіданні палати пояснив, що він є зятем скаржника; у 2019 році дізнався про наявність судової справи, яка стосується питання приватизації квартири, в якій інтереси **ОСОБА_2** представляє адвокат **ОСОБА_1**. Зі слів скаржника свідок

дознався, що адвокату було сплачено 30 тис. грн. за правову допомогу під час приватизації квартири, а пізніше адвокат повідомив про те, що у зв'язку із розглядом справи у суді йому потрібно подати до суду довідку про те, що скаржник проживав не у спірній квартирі, а в квартирі за іншою адресою. Як стало відомо у подальшому, отриману від **ОСОБА_2** довідку про його проживання без реєстрації з 01.01.2012 р. у квартирі за адресою: <...> адвокатом було подано для приєднання до цивільної справи за позовом **ОСОБА_3** про визнання скаржника таким, що втратив право користування квартирою № <...> в будинку під № <...> на вулиці <...> в місті <...>.

На думку свідка, адвокат, подавши до суду вказану довідку, своєчасно не інформуючи про хід судової справи, її результати, та не подавши в установленому порядку апеляційну скаргу, діяв усупереч інтересам **ОСОБА_2**, не надав йому фактично правової допомоги, що у підсумку унеможливило поновлення строку на апеляційне оскарження та перегляд справи апеляційною інстанцією.

Письмові пояснення учасників засідання

За клопотанням скаржника до справи приєднано його письмові пояснення та письмові пояснення **ОСОБА_4**, згідно із якими під час зустрічі 19.05.2022 р. з адвокатом **ОСОБА_1**, останній підтвердив факт отримання від **ОСОБА_2** коштів у сумі 30 тисяч гривень за правову допомогу під час приватизації квартири.

Мотиви дисциплінарної палати

Предметом розгляду є порушення правил адвокатської етики та професійних обов'язків адвоката з інформування клієнта стосовно його прав та обов'язків, про хід та результати виконання доручення, а також порушення строків подання апеляційної скарги на судові рішення.

Палатою встановлено, що Кіровським районним судом м. Кіровограда розглядалася цивільна справа № <...> за позовом **ОСОБА_3** до **ОСОБА_2**, за участю третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, виконавчого комітету Міської ради міста Кропивницького, про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням — квартирою № <...> у будинку № <...> по вул. <...> м. <...>.

Представництво відповідача здійснював адвокат **ОСОБА_1**.

Рішенням від 06.06.2019 р. позов було задоволено, і **ОСОБА_2** - визнано таким, що втратив право користування житловим приміщенням. Повне судові рішення складено судом 14.06.2019 р.

Апеляційна скарга на вказане рішення була подана адвокатом 24.12.2020 р. разом із клопотанням про поновлення строку на апеляційне оскарження.

Ухвалою судді Кропивницького апеляційного суду від 16.01.2021 р. у відкритті апеляційного провадження було відмовлено у зв'язку із поданням скарги після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення.

В ухвалі зазначено, що відповідач був належним чином повідомлений про розгляд справи, так як його представник **ОСОБА_1** особисто поставив підпис в розписці щодо повідомлення про наступний розгляд та брав участь у судовому засіданні 06.06.2019 р. Крім того, зазначено, що заяви від відповідача чи його представника **ОСОБА_1** про видачу копії оскаржуваного рішення в матеріалах справи відсутні.

Як убачається із пояснень адвоката, він повідомив **ОСОБА_2** про зміст ухваленого судового рішення, про строки подання апеляційної скарги та про необхідність сплати для цього судового збору і отримання рішення суду в канцелярії суду. Вказана інформація, згідно із доводами адвоката, надавалась **ОСОБА_5**; апеляційну скаргу не було подано у зв'язку із тим, що **ОСОБА_2** не сплачував судовий збір та не приймав рішення з приводу її подання.

Палатою встановлено, що згідно із підпунктом 2.1.2 пункту 2.1. договору-доручення на надання правової допомоги № 15-04-47 від 01.03.2018 р. адвокат взяв на себе зобов'язання представляти права і законні інтереси Клієнта у судах загальної юрисдикції з усіма правами представника, які передбачені Кримінальним процесуальним кодексом, Цивільним процесуальним кодексом, Господарським процесуальним кодексом, Кодексом адміністративного судочинства, Кодексом України про адміністративні правопорушення.

У п. 3.1. договору — доручення сторони визначили, що він діє до 28.02.2021 р. (п.3.1.), при цьому, повноваження адвоката на представництво клієнта у судах загальної юрисдикції визначені без вказівки на конкретну справу чи характер питання, а також будь-якими умовами обмежені не були.

Договір-доручення не передбачає необхідності отримання від клієнта додаткового підтвердження для оскарження судового рішення чи для вчинення адвокатом інших дій у рамках надання правничої допомоги.

За обставинами справи даний договір-доручення був підставою для здійснення адвокатом адвокатської діяльності з представництва скаржника у суді в справі № <...>.

Адвокатом не надано відомостей про розірвання договору у зв'язку із невиконанням клієнтом його зобов'язань чи з інших причин у період до завершення строку його чинності.

Як убачається із матеріалів дисциплінарної справи, судовий збір за подання апеляційної скарги у вказаній справі фактично було сплачено 19.03.2020 р., натомість апеляційну скаргу адвокатом було подано лише 24.12.2020 р., зі впливом річного строку з часу складання повного рішення судом першої інстанції.

Також встановлено, що після виготовлення повного тексту рішення суду першої інстанції, ухваленого не на користь клієнта, адвокатом не було вжито заходів до отримання його копії, при тому, що це є обов'язком адвоката — представника в умовах відсутності іншої домовленості з клієнтом.

Одночасно палата також звертає увагу на те, що інформацію стосовно змісту цього рішення, порядку подання апеляційної скарги, обов'язковості сплати судового збору адвокат надавав клієнту не безпосередньо, а передавав через третю особу, яка не є стороною договору про правничу допомогу, що могло призвести до неточного розуміння клієнтом, який не має юридичних знань, значення такої інформації та негативно вплинути на своєчасність прийняття рішення стосовно оскарження судового рішення.

Отже, адвокатом не було вжито своєчасних та належних заходів до інформування клієнта про його законні права та обов'язки, до узгодження з ним правової позиції стосовно оскарження судового рішення.

Палатою було встановлено, що така поведінка адвоката та характер його взаємовідносин із клієнтом у даному випадку не були обумовлені будь-якими об'єктивними причинами.

Надаючи юридичну оцінку діям адвоката, дисциплінарна палата виходить із наступного.

Згідно із статтею 354 Цивільного процесуального кодексу України (далі - "ЦПК"), апеляційна скарга на рішення суду подається протягом тридцяти днів, а на ухвалу суду - протягом п'ятнадцяти днів з дня його (її) проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частину судового рішення або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне рішення або ухвала суду не були вручені у день його (її) проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження: 1) на рішення суду - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду; 2) на ухвали суду - якщо апеляційна скарга подана протягом п'ятнадцяти днів з дня вручення йому відповідної ухвали суду (частина друга статті 354 ЦПК).

Строк на апеляційне оскарження може бути також поновлений в разі пропуску з інших поважних причин, крім випадків, зазначених у частині другій статті 358 цього Кодексу (частина третя статті 354 ЦПК).

У силу вимог частини другої статті 358 ЦПК, незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження у разі, якщо апеляційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення, крім випадків: 1) подання апеляційної скарги особою, не повідомленою про розгляд справи або не залученою до участі в ній, якщо суд ухвалив рішення про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки; 2) пропуску строку на апеляційне оскарження внаслідок виникнення обставин непереборної сили (частина друга статті 358 ЦПК України).

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексту – Закон № 5076-VI) адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

Згідно із пунктами 1, 5 частини першої статті 21 Закону № 5076-VI під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватися присяги та правил адвокатської етики, виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правової допомоги.

Адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правової допомоги (частина перша статті 26 Закону № 5076-VI). Дія договору про надання правової допомоги припиняється його належним виконанням. Договір може бути достроково припинений за взаємною згодою сторін або розірваний на викогу однієї із сторін на умовах, передбачених договором (стаття 29 Закону № 5076-VI).

Відповідно до частини другої статті 11 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року, з наступними змінами (далі – Правила), адвокат зобов'язаний надавати професійну правничу (правову) допомогу клієнту, здійснювати його захист та представництво компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, доскональність у врахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення.

Визначений статтею 27 Правил принцип добросовісності під час виконання адвокатом доручення клієнта передбачає, що кожному дорученню незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання увагу. При виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту і представництва. Адвокат повинен намагатися оперативно виконувати доручення клієнта, визначені в договорі про надання правової допомоги, дотримуючись при цьому всіх інших вимог, що пред'являються законом і цими Правилами.

Згідно із частинами першою, п'ятою статті 18 Правил адвокатської етики, адвокат інформує клієнта щодо ведення дорученої йому справи, у тому числі щодо правової позиції у справі. Адвокат повинен неупереджено й об'єктивно повідомити клієнту наявність відомих йому фактичних і правових підстав, які можуть позитивно або негативно впливати на ймовірне виконання певного доручення.

За приписами ст. 26 Правил адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки. Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

Відповідно до статті 42 Правил, представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог цих Правил.

Згідно із частиною другою статті 34 Закону № 5076-VI дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Висновки дисциплінарної палати

Оцінивши всі подані докази у сукупності та встановивши, у контексті предмету оскарження, обставини поведінки адвоката, дисциплінарна палата дійшла наступних висновків.

У період з 15.06.2019 р. по 24.12.2020 р. включно, адвокат **ОСОБА_1**, неналежно виконуючи свої професійні обов'язки, які виникли на підставі договору-доручення про надання правової допомоги № 15-04/47 від 01.03.2018 р., не приділяв розумно необхідну для його успішного виконання увагу, не використав всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту і представництва.

Так, ігноруючи приписи частини третьої статті 354 ЦПК та діючи у порушення вимог пунктів 1, 5 частини першої статті 21, статті 29 Закону № 5076-VI, частини першої, п'ятої статті 18, статей 26, 27, 42 Правил, після ухвалення не на користь клієнта

рішення Кіровоградського районного суду м. Кіровограда від 06.06.2019 р. у справі № 404/669/18, не надав своєчасно клієнту в достатньому обсязі інформації стосовно його прав і обов'язків, змісту рішення та наслідків для клієнта та, при цьому, достовірно не переконався у відсутності у клієнта бажання на його оскарження у межах встановленого законом строку на подання апеляційної скарги.

Крім того, у порушення своїх професійних обов'язків, після фактичної сплати клієнтом судового збору (19.03.2020 р.), не вжив заходів до отримання копії повного тексту рішення, складеного 14.06.2019 р., що б дозволило в установленому порядку подати обґрунтоване клопотання про поновлення строку на апеляційне оскарження, і лише 24.12.2020 р. звернувся з апеляційною скаргою на рішення суду першої інстанції, зі спливом річного строку з часу складення повного тексту судового рішення, що призвело до відмови у відкритті апеляційного провадження з підстав, передбачених ч. 2 ст. 358 ЦПК України, та неможливості апеляційного оскарження судового рішення у подальшому.

З огляду на викладене, оцінивши у сукупності наявні у справі докази, палата встановила в діях адвоката **ОСОБА_1**, вчинених за наведених вище обставин, склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктами 3, 5 частини другої статті 34 Закону № 5076-VI (порушення правил адвокатської етики та неналежне виконання професійних обов'язків), та кваліфікує його поведінку як грубе одноразове порушення правил адвокатської етики (пункт 3 частини другої статті 31 Закону № 5076-VI).

Дисциплінарний проступок адвоката є триваючим; датою його закінчення є 24 грудня 2020 року.

Відповідно до абзацу 1 частини першої статті 41 Закону № 5076-VI за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи.

Згідно із частиною другою статті 35 Закону № 5076-VI адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

На час подання скарги, а також прийняття рішення у дисциплінарній справі спливли строки притягнення адвоката **ОСОБА_1** до дисциплінарної відповідальності.

З огляду на викладене, дисциплінарна палата дійшла висновку про наявність правових підстав до закриття дисциплінарної справи.

Керуючись статтею 33, частиною другою статті 35, статтями 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата

ВИРІШИЛА:

Дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення Ради адвокатів Кіровоградської області № <...> від <...> р.), порушену рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Кіровоградської області за № 4 від 5 травня 2022 року, закрити.

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова дисциплінарної палати

Олександр Квашук

Секретар палати

Олександр Павліченко